

Film-Toplumsal Ahlak-Faşizm-Savaş...

EMO İzmir Şubesi 33. Dönem Kadın Mühendisler Komisyonu üyeleri 30 Ocak 2021 tarihinde Malena filmi üzerine değerlendirmelerde bulundular. Çevrimiçi olarak gerçekleştirilen etkinlikte; 2000 yılı İtalya- ABD ortak yapımı sinema filmi Malena'yı öncesinde izleyen katılımcılar; filmi kadın, namus, toplumsal ahlak çerçevesinde görüşlerini aktardılar.

Senaryosunu İtalyan senarist Luciano Vincenzoni'nin yazdığı, Sicilyalı yönetmen Giuseppe Tornatore'nun yönettiği, İtalyan müzisyen Ennio Morricone'nin film müziğini yaptığı ve başrolünü de Monica Bellucci'nin oynadığı 2000 yılı İtalyan-ABD ortak yapımı olan Malena filmi,1999 yılında Sicilya adasındaki Castelletto sahilinde çekilmiştir.[1]

Filmde bolca güzel sokaklar, güzel evler, hoş renkler sergilenir. Filmin mekanı bir Akdeniz sahil kasabasıdır. Film, tüm sahnelerinde pastel renklerin hâkim olduğu bir sanat eseri gibidir. İtalyan müzisyenlerinden Ennio Morricone'nun yaptığı filmin müziği de bu esere uygun güzelliكتedir.

Film kısaca; İkinci Dünya Savaşı sırasında Sicilya'nın küçük bir kasabasında savaşın dul bıraktığı güzeller güzeli bir kadını, toplumun bu kadına bakışını ve ergenlik çağındaki bir çocuğun da bu kadın hakkındaki hayallerini anlatır. Dul kadın, savaş şart-

larında kasabanın baskısı, dedikodusu, riyası, fitnesi ve iftirası sonucu aç kalmamak için nihayetinde kötü yola düşer, linç edilir.

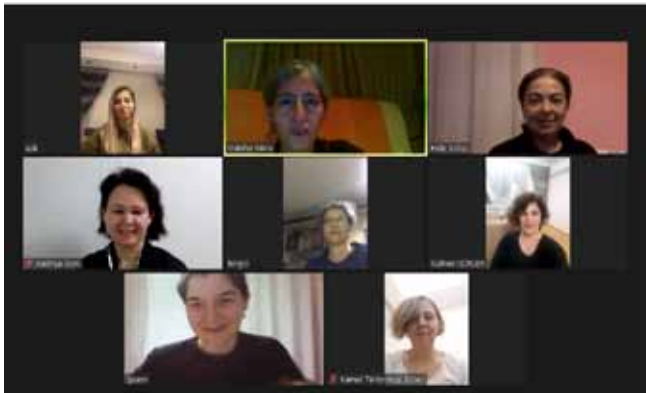
Filmin arka fonunda ise 1940 ve 1950'li yılların İtalyası anlatılır. Avrupa'nın göbeğinde cennet gibi bir Akdeniz sahil kasabasının cehaletin, savaşın ve ataerkil bir toplum yapısının etkisiyle nasıl da cehenneme dönüştüğü, İtalyan faşizminin sosyal ilişkileri ve yıkılışı vardır. Nazilerle işbirliği yapan İtalya'nın Sicilya Adası'nın Nazilerce işgal edilişi, faturanın da kasabaca Nazilere peşkeş çekilen Malena'ya kesilişi anlatılır.

Filmi kısaca bu şekilde özetleyebiliriz ancak zoom üzerinden çevrimiçi etkinlikte; filmin verdiği mesajın çok daha uzun ve derinlikli olduğu, toplumun güzel kadınlar karşısındaki eleştirel yönü, kadın, namus, ahlak, din ve siyaset konularında toplumun ikiyüzlülüğü ve toplumun bu konularda yerlerde sürünen değer yargılarını eleştirdiği, bu açıdan bizdeki Halide Edip Adıvar'ın eserinden beyaz perdeye aktarılan "Vurun Kahpeye" isimli filmi hatırlattığı, İtalya'nın Sicilyasında Akdeniz değil

cehalet ikliminin hüküm sürdüğü, 12 yaşındaki Renato'nun değil, esasında toplumun içene adeta şeytan kaçmış olduğu, ortada faşist bir lider varsa arkasında masum gözükken ama faşizme yatkın halk yığınları olduğu hususları irdelendi.

Hiçbir suçu olmayan Malena ahlaksız bir toplum tarafından ahlak adına yargılanır, bahşedilen güzelliği adeta laneti olur. Filmin sonuna doğru Malena'nın savaşta öldü sanılan kocası Nino döner. Döndüğü yerde ne eşi ne evi ne de ülkesi bıraktığı gibidir. İtalyan halkı için savaşmıştır, kolunu kaybetmiştir ama 12 yaşındaki hayal gücü ve yalnızlığından beslenen, kendini toplumun kötülüğünden bu şekilde koruyan Renato dışında kimse ona yardımcı olmaz. Üstelik Nino, uğruna savaştığı toplum tarafından hakarete uğrar. Bu halk için mi savaşmıştır? Savaşın anlamsızlığı etkili bir şekilde bir kez daha gözler önüne serilir.

Film değerlendirme etkinliğinde; başroldeki kadın Malena karakterinin yok denecek kadar az diyalogunun olması, kadını yoklaştırdığı, onu cinsel bir obje gibi algılanmasını sağladığı, kadının kendi olamama halinin aslında filmin eril bir bakış açısıyla çekildiğini, toplumsal ahlaksızlığın varabileceği noktayı seyirciye başarıyla veren yönetmenin, kadını bir cinsel obje dışına çıkarmayı kendi eril

bakışından mı yoksa filmin izlenebilirliğini artırma adına ticari kaygılardan mı kaynaklandığı hususları göz önüne alındığında; filmin sorunlu olduğu, özellikle kadınları rahatsız edici ataerkil bir bakış açısıyla çekildiği düşüncesi ağır basmıştır.

Sonuç olarak; Malena bir kadın

olarak, film boyunca güçlü bir tepki koyamamış adete toplumun ona dayattığı kaderi yaşamak durumunda kalmıştır. Linçle birlikte kasabadan ayrılmak durumunda kalmış, kasabaya ancak savaştan dönen eşinin kolunda gelebilmiştir. Güçlü, direngen bir kadının profiline aksine silik, edilgen bir

karakter sergilemesi sebebiyle toplumsal cinsiyet normlarını pekiştirici nitelikte bir rol verilmiş olması filmin sorunlu olduğunu düşündürmüştür.

Kaynakça

1. "Malena (2000)". *American Film Institute*.

2. <https://www.beyazperde.com/filmler>

TMMOB İzmir İKK Kadın Çalışma Grubu: Tanışma Çayı Etkinliği

TMMOB İzmir İKK Kadın Çalışma Grubu tarafından, 17 Ocak 2021 tarihinde Şubelerin temsilcileri ve Şube Yönetim Kurullarında yer alan kadın üyeler ile tanışmak amacıyla Web üzerinden bir "Tanışma Çayı" düzenlendi.

Etkinlik, altmış kadın üyenin katılımıyla, Jeoloji Mühendisleri Odası'ndan Aysun Yıldız ve İçmimarlar Odası'ndan Zeynep Günçü moderatörlüğünde gerçekleştirildi.

TMMOB İzmir İKK Kadın Çalışma Grubu Dönem Sözcüsü Güniz Gacaner Ermin açılış konuşmasında, 2008 yılı 40. TMMOB Genel Kurulunda "İKK'ların bulunduğu tüm illerde kadın çalışma gruplarının oluşturulması" kararının alınmasından bugüne kadar geçen süreçte, şubelerde Kadın Komisyonlarının kurulmasına dair farkındalığın artması, oda merkezlerinde merkez kadın komisyonlarının, TMMOB Kadın Çalışma Grubu'nun, TMMOB Cinsiyet Ayrımcılığı Takip Sekreteriyasının (CATS) kurulması gibi Kadın Örgütlenmesinin kazanımlarına değinip, 2009 yılından bu yana iki yılda bir kadın kurultayları, 2015 yılından bu yana da iki yılda bir kadın sempozyumları gerçekleştirildiğini belirtti.

Gacaner Ermin, pandemi sürecinde kadınların artan iş yükü ve ağırlaşan çalışma koşullarında tüm dünyada

kadınların daha çok şiddete maruz kaldıklarına, kadına yönelik psikolojik, cinsel, fiziksel şiddet ile çocuk istismarının arttığına dikkat çekti. "Pandemi döneminde ekonomik ve sosyal açıdan kadınlar güçlendirilmeli, herhangi bir düzenli geliri olmayan kadınlar tespit edilerek maddi destek sağlanmalı, işlerinden edilmiş kadınların iş güvenceleri sağlanmalıdır" diyen Gacaner Ermin, özellikle pandemi sürecinde ülkemizde her gün 3-4 kadın öldürülürken; İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı yasa etkili bir biçimde uygulanmalı ve kadına yönelik artan şiddete karşı acil eylem planı oluşturularak hayata geçirilmelidir diyerek konuşmasını tamamladı. Daha sonra 2008 yılından itibaren Kadın Çalışma Grubunun kuruluşunda yer alan ve grubun gelişmesine katkı sunan mühendis, mimar ve şehir plancı kadınlar söz aldılar.

İlk sözü alan Vezan Karabulut;

Kadın Çalışma Grubunun oluşturulmasının ardından; birer birer her şubede Kadın Komisyonlarının kurulmaya başlandığına, ardından Kadın Kurultayları ve sempozyumların geldiğine, mücadelenin henüz bitmeyip eşit temsil hakkını alana, eş başkanlık sistemini tüzüklere, yönetmeliklere geçirene kadar devam edeceğine değinerek konuşmasını Birhan Keskin'in İZ şiiri ile tamamladı.

Karabulut'un ardından söz alan Kadın Çalışma Grubu'nun kuruluşundan bu yana çalışan ve dönem sözcülüğü, sözcü yardımcılığı yapan kadınlar bu süreçte yapılan etkinliklerin yer aldığı sunum eşliğinde, verilen mücadele ve çalışmalara dair bilgilendirmeler yaptılar.

Ardından, "Serbest Kürsü" bölümünde söz alan kadınlar, hem geçmişte yapılan çalışmalara, hem de gelecekte neler yapılabileceğine dair fikirlerini paylaştılar.

